

Türkiye’de Ulusal Ekonomik Güvenliğin Sağlanmasında Jandarmanın Rolü*

The Role of the Gendarmerie in Ensuring National Economic Security in Türkiye

Abdurrahim Fahimi AYDIN

Prof. Dr., İnönü Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü, İktisat Tarihi ABD.
ORCID: 0000-0003-1100-7147, Email: abdurrahim.aydin@inonu.edu.tr

Şükrü İNAN

Dr. Öğr. Üyesi, İnönü Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü, İktisadi Gelişme ve Uluslararası İktisat ABD. ORCID: 0000-0002-0648-4718, Email: sukru.inan@inonu.edu.tr

Onur KÖMÜRCÜLER

Doktora Adayı, İnönü Üniversitesi, İktisat ABD. ORCID: 0000-0001-8786-0764, Email: onurkomurculer@gmail.com

Öz

Ekonomik güvenlik, ulusal güvenliğin önemli bir parçasıdır. Bu çalışma, ulusal güvenliğin önemli bir aktörü olan jandarmanın Türkiye’deki ulusal ekonomik güvenliğe katkısına odaklanmaktadır. Çalışmanın birinci bölümünde jandarmanın tarihi ve kurumsal yapısı ele alınmıştır. İkinci bölümde ekonomik güvenlik kavramı ve ekonomik güvenlik ile bağlantılı suç türleri açıklanmış, Avrupa Birliği’nde bu alanda gerçekleştirilen iş birlikleri incelenmiş, ayrıca Adalet Bakanlığı verileri ışığında Türkiye’deki ekonomik güvenlik ilintili seçilmiş suçların genel durumu ortaya konmuştur. Üçüncü bölümde, 2020-2024 yılları arasında jandarma sorumluluk sahasında meydana gelen beş yıllık asayiş suçları ile bu suçlar içinde ekonomik güvenliği ilgilendirenlerin oransal dağılımı tespit edilmiş ve kurumun ulusal ekonomik güvenliğe katkıları analiz edilmiştir. Sonuç bölümünde, batılı ülkelerdeki ekonomik güvenlikle ilgili düzenlemelerin, kolluk birimlerinin ulusal ekonomik güvenliğe katkısını artırmada taşıdığı önem vurgulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Jandarma, Emniyet, Asayiş, Ekonomik Güvenlik.

Abstract

Economic security constitutes a critical component of national security, and this study examines the contributions of the Turkish Gendarmerie to national economic security. The first section outlines the historical development and institutional structure of the Gendarmerie. The second section defines the concept of economic security, discusses related crime categories, and reviews cooperation mechanisms within the European Union. Drawing on data from the Ministry of Justice, the general profile of selected economic-security-related offences in Türkiye is also presented. The third section analyzes crime trends within the Gendarmerie’s jurisdiction between 2020 and 2024, identifying the proportion of offences linked to economic security and assessing the institution’s role in this domain. The conclusion emphasizes that regulatory frameworks in developed countries enhance law enforcement contributions to national economic security.

Keywords: Gendarmerie, Security, Public Order, Economic Security.

* Bu çalışma herhangi bir kurumsal görüş içermemektedir.

Makale Türü / Article Type Araştırma Makalesi/Research Article	Başvuru Tarihi / Submitted 28.11.2025	Kabul Tarihi / Accepted 19.12.2025
Bu makaleye atıf için / To cite this article Aydın, A. F., İnan, Ş. ve Kömürcüler, O. (2025). Türkiye’de Ulusal Ekonomik Güvenliğin Sağlanmasında Jandarmanın Rolü, <i>Uluslararası Kriz ve Siyaset Araştırmaları Dergisi</i> , 9(2), 325-346.		

Giriş

Türkiye’nin iç güvenliğinden sorumlu olan İçişleri Bakanlığı bu görevini Jandarma Genel Komutanlığı (JGK), Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM) ve Sahil Güvenlik Komutanlığı (SGK) eliyle yürütmektedir. Bu kurumlar ülkenin şehir, kırsal ve kıyı/sahil şeklinde ayrılan görev bölgelerinde emniyet ve asayişin temini amacıyla faaliyet göstermektedir. Bu üç kurum “genel kolluk” olarak tanımlanmakta ayrıca “özel kolluk” olarak adlandırılan bir grup kolluk birimi daha bulunmaktadır. Özel kolluk şeklinde tanımlanan diğer grup ise orman muhafaza, gümrük muhafaza, belediye zabıtası ve özel güvenlikten oluşmaktadır (Karakurt ve Bal, 2013: 85).

Kolluk sözcüğü Türk Dil Kurumuna göre (Türk Dil Kurumu, 2025); “Teftiş veya güvenliği sağlamak amacıyla dolaşan asker, polis veya jandarma topluluğu (...)” şeklinde tanımlanmaktadır. Kavram, Osmanlı kaynaklarında rastlanan “kulluk”, “karakullukçu”, “kol” ve “kolcu” sözcüklerine benzerliği açısından tarihsel köklerine ve yabancı kökenli bir kelime olmadığına da işaret etmektedir. Zira “kulluk” yeniçerilerin karakolları diyebileceğimiz yerlere verilen bir isim iken “karakullukçu” ise yeniçerilerin ast rütbelerdeki mensuplarını ifade etmektedir. Bu kapsamda “kolluk” kelimesine bakıldığında “kollamak” eyleminin, “korumak” fiilinden hareketle “kol” kökenine getirilen “-luk” eki ile oluştuğu görülmektedir. Ayrıca Şemseddin Sami’ye ait “Kamûs-ı Türki (1901)” sözlüğünde “kol”, “güvenliği sağlamak için gezen asker ve avcı kolları” şeklinde açıklanmaktadır (Sami, 2010: 18; Aslan, 2024: 6).

Türkiye’nin üç büyük kolluk kuvvetinden biri olan jandarmanın ele alındığı bu çalışmada; ülke topraklarının %92’lik (JGK, 2025a) bir bölümünde emniyet ve asayişin sağlanması amacıyla faaliyet gösteren kurumun ulusal ekonomik güvenliğe yönelik katkıları ile emniyet ve asayişin sağlanması görevlerinde bu katkıların ne seviyede olduğunun görülmesi amaçlanmaktadır.

Çalışma üç bölüm olarak ele alınmaktadır. İlk bölümde jandarmanın tarihsel gelişimi incelenerek güncel durumu ortaya konulmaktadır. İkinci bölümde ekonomik güvenlik ve ulusal ekonomik güvenlik kavramları tanımlanarak bunlarla ilgili olarak JGK personelinin karşılaştığı suç türleri hem akademik kaynaklardan hem de jandarmanın perspektifinden açıklanmaktadır. Ayrıca AB’de bu konuda yapılan iş birlikleri incelenmekte ve Adalet Bakanlığı verileri ışığında Türkiye’deki ekonomik güvenlik ilintili suçların/suçluların genel görünümü ortaya konulmaktadır. Üçüncü bölümde, 2020-2024 yıllarında jandarma sorumluluk sahasında meydana gelen asayiş suçları ile bunların içerisinde ekonomik güvenliği ilgilendiren suçlara yapılan işlem sayıları, ilgili yıllar içerisinde değerlendirilerek jandarmanın ekonomik güvenlikle ilintili suçlar kapsamında ulusal ekonomik güvenliğe yönelik katkıları incelenmektedir. Sonuç bölümünde ise ulusal güvenlik açısından önemli bir yeri olan “Ekonomik Güvenlik Kanunu” düzenlemesine yönelik önerilerde bulunulmakta ve bunun ekonomik güvenliğin sağlanmasında karmaşık iktisadi yasal düzenlemeler içerisindeki önemi vurgulanmaktadır. Bu çalışmanın ekonomik güvenlik ve kolluk ilişkisi bağlamında literatürde özgün bir yere sahip olması ayrıca elde edilen verilerden hareketle yeni bir iktisadi/hukuki yapılanmayı vurgulaması ve bu bağlamda “Ekonomik Güvenlik Kanunu” düzenlemesini savunması, teorik ve pratik çalışmalara yol göstermesi bakımından önemli görülmektedir.

Türkiye'nin ulusal güvenliğinin önemli bir parçası olan "Ulusal Ekonomik Güvenlik" konusunun bölgesel güç etkilerini sürdürmek isteyen ve buna dönük stratejik atılımlar gerçekleştiren bir yönetim yapısı içerisinde ele alınması sadece hukuki bir konu değildir. Bu aynı zamanda ulusal projeksiyonların tamamının temelini oluşturan ekonomik gücün de sağlamlaştırılmasına etki edecek ve uzun soluklu bir vizyona katkı sağlayacak önemli bir etmendir.

Jandarma Genel Komutanlığının Kısa Tarihi ve Kurumsal Yapısı

Osmanlı Devleti'nin kazalarında "subaşılar", sancaklarında "sancak beyleri", eyaletlerinde ise "beylerbeyi" askeri ve mülki sorumlu olarak emniyet ve asayiş görevlerini yürütmüştür. İstanbul'un genel güvenliğinin sorumluluğu ise doğrudan sadrazama verilmiştir (JGK, 2025b). Fransız İhtilali (1789) sonrasında Fransa merkezli ortaya çıkan jandarma, 19'uncu yüzyılda ilk önce Avrupa'da daha sonra ise tüm dünyada yaygın bir teşkilat haline gelmiştir. Jandarma Avrupa'da ortaya çıkmaya başladıktan kısa bir süre sonra Osmanlı'da ilk önce zaptiye adıyla teşkilatlanmış, ardından "Asâkir-i Zaptiye" şeklinde reforme edilmiştir. En sonunda ise jandarmaya dönüşmüştür (Özcan, 2013: 176, 177). Jandarmanın adı Osmanlı arşivlerinde 1839 yılına kadar gitmekte ve bu nedenle jandarmanın kuruluşunda 1839 yılı esas alınmaktadır. Kuruluş günü olarak kabul edilen 14 Haziran ise "Asâkir-i Zaptiye Nizamnamesi"nin çıkarıldığı 14 Haziran 1869 tarihinden alınmış, böylece jandarmanın kuruluşu 14 Haziran 1839 olarak belirlenmiştir. 19'uncu yüzyılın sonlarında Balkanlarda yaşanan karışıklıklar ve isyanların bastırılması için jandarmaya çeşitli görevler verilmiş, bölgenin emniyet ve asayişinin sağlanması konusunda gösterdiği başarılar nedeniyle jandarma II. Meşrutiyet (1909) döneminde Harbiye Nezareti'ne (Millî Savunma Bakanlığı) bağlanmış ve "Umum Jandarma Kumandanlığı" ismini almıştır (Alpar, 2016: 88, 89). Jandarma güçleri I. Dünya Savaşı sırasında sahra jandarma taburları ve seyyar jandarma birlikleri olarak Kafkaslar, Doğu Anadolu, Irak, Suriye, Çanakkale ve daha birçok farklı cephede görev almıştır. 1918'te Mondros Mütarekesi'nin 5. maddesi Osmanlı'nın iç güvenliği sağlamasına yetecek kadar askeri kuvvet bırakması, diğerlerinin ise terhis edilmesi konusunu kapsamıştır. Mütarekenin yaklaşık 7 ay sonrasında, 19 Mayıs 1919'da Samsun'a çıkan Mustafa Kemal Paşa, Ekim 1918-Mayıs 1919 tarihleri arasında Umum Jandarma Kumandanı (Jandarma Genel Komutanı) olarak görev yapan jandarma subayı Refet Bele'yi emniyet ve asayişin temin etmesi için mutasarrıflık görevine getirmiş, Refet Bey istiklal mücadelesinin başarıyla sonuçlanması sonrası 120 kişilik bir jandarma kuvvetiyle İstanbul'u işgal güçlerinden teslim almıştır. Millî mücadele dönemi sonrasında iç isyanlarla boğuşan ülkede jandarma yine önemli görevler üstlenmiş, 1930 yılına gelindiğinde "Jandarma Umum Komutanlığı"na Kazım Orbay atanmıştır. 2 Haziran 1930'da ise yeni bir Jandarma Kanunu yayımlanmıştır (Çetinkaya, 2020: 978-980). 1947 tarihinde Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından "Zabitanın Birleştirilmesi ile İlgili Girişilen Teşebbüsler" adlı bir teklif hazırlanarak jandarmanın lağvedilmesi gündeme getirilmiştir. Bu konu 1954 tarihli gazetelerde de ayrıca haber olarak yayınlanmış, jandarma ve polisin birleştirileceği konusu tekrar işlenmiştir. Aynı konu 1964'te tekrar gündeme gelmiş ancak kurumsal birleşme gerçekleşmemiş, günümüze kadar jandarma ve polis ayrı teşkilatlar olarak görev yapmaya devam etmiştir (Alpar, 2016: 94). 1982 yılında 2692 sayılı Kanun ile kıyı ve kara sularının kontrolü SGK'na devredilmiş, 1983 yılında ise günümüzde hala yürürlükte olan "2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu (JTGYK)" kabul

edilmiştir. 2016 yılına gelindiğinde ise daha önce emniyet ve asayiş ile ilgili görevleriyle ilgili İçişleri Bakanlığına, eğitim-öğretim yönünden Genelkurmay Başkanlığına, silah-mühimmat temini, seferde Kara Kuvvetleri Komutanlığına (KKK) katılacak personel ile kıyafet ve teçhizat yönünden Milli Savunma Bakanlığına (MSB) bağlı olan jandarma (Özübek ve Öztop, 2021: 23), 668 sayılı KHK ile 2803 sayılı Kanununun 4'üncü maddesinde yapılan değişiklik sonucunda doğrudan İçişleri Bakanlığına bağlanmıştır (T.C. Cumhurbaşkanlığı Resmî Gazete, 2016; T.C. Cumhurbaşkanlığı Mevzuat Bilgi Sistemi, 2016; JGK, 2025b). Sivilleşme sonrası farklı kıyafet uygulamaları olmasına rağmen Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK) ile aynı rütbelere kullanılmakta, özlük hakları da TSK mevzuatına göre yürütülmektedir. Yükümlü personel (yedek subay, erbaş/er) sayısı ise oldukça düşük bir seviyededir.

Kurum; “Türkiye Cumhuriyeti Jandarması, emniyet ve asayiş ile kamu düzeninin korunmasını sağlayan ve diğer kanunların verdiği görevleri yerine getiren silahlı genel kolluk kuvvetidir.” (T.C. Cumhurbaşkanlığı Resmî Gazete, 2016; T.C. Cumhurbaşkanlığı Mevzuat Bilgi Sistemi, 2016) şeklinde tanımlanmaktadır. Bu tanımda jandarmanın “silahlı genel kolluk kuvveti” olduğu ifadesi yer almakta, 2016 yılından önceki “askeri kolluk kuvveti” misyonunun değiştiği görülmektedir. İlgili kanun gereği jandarmanın adli, mülki ve askeri görevleri bulunmaktadır. Bunlar aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Açıklama	
Mülki Görevler	Emniyet ve asayiş ile kamu düzenini sağlamak, korumak ve kollamak, kaçakçılığı men, takip ve tahkik etmek, suç işlenmesini önlemek için gerekli tedbirleri almak ve uygulamak, ceza infaz kurumları ve tutukevlerinin dış korunmalarını yapmak, Adli ve askeri görevler dışında kalan ve diğer kanun ve nizam hükümlerinin icrası ile bunlara dayalı emir ve kararlarla Jandarmaya verilen görevleri yapmak.
Adli Görevler	İşlenmiş suçlarla ilgili olarak kanunlarda belirtilen işlemleri yapmak ve bunlara ilişkin adli hizmetleri yerine getirmek.
Askeri Görevler	Kanunlarla ve Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle verilen askeri hizmetleri yerine getirmek. ¹

Tablo 1: Jandarmanın Görev Yetki ve Sorumlulukları (T.C. Cumhurbaşkanlığı Resmî Gazete, 2016; T.C. Cumhurbaşkanlığı Mevzuat Bilgi Sistemi, 2016; JTGYK; JGK, 2025c).

Yukarıdaki tablodan da anlaşılacağı gibi 15 Temmuz 2016 tarihinde yaşanan darbe girişimi sonrasında askeri misyonu değişen ve sivilleşen jandarmanın askeri konulardaki görev ve yetkileri, kanunlar ve Cumhurbaşkanlığı kararnameleri ile verilen askeri görevlerin yerine getirilmesi konusundaki emirler ile sınırlandırılmıştır. Daha önce MSB ve TSK etkin iken artık jandarmanın sevk ve idaresi tıpkı EGM gibi sivil makamlara bırakılmıştır. Ayrıca SGK da JGK gibi sivilleşerek MSB ve TSK’dan ayrılmıştır. Jandarma, suç ve suçlulukla mücadele kapsamında daha profesyonel bir teşkilat olmak amacıyla her geçen gün daha fazla uzman personeli bünyesine katmakta ve yükümlü personel sayısını azaltmaktadır. Bu bağlamda jandarmanın personel mevcudu ve dağılımı aşağıdaki tabloda görüldüğü gibidir.

¹ “Jandarma birlikleri; seferberlik ve savaş hallerinde, Cumhurbaşkanı kararıyla belirlenecek bölümleriyle Kuvvet Komutanlıkları emrine girer, kalan bölümüyle normal görevlerine devam eder.” Ayrıca, “Jandarma birlikleri; Genelkurmay Başkanlığının talebi üzerine İçişleri Bakanının, illerde ise garnizon komutanının talep etmesi halinde valinin onayıyla kendilerine verilen askeri görevleri de yapar.” (JGK, 2025a).

Statü	Mevcut
Subay	6.949
Yedek Subay	1.302
Astsubay	41.340
Uzman Jandarma	11.646
Uzman Erbaş	128.223
Erbaş/Er	14.451
Devlet Memuru	2.585
İşçi	615
Toplam	207.111

Tablo 2: 2024 Yılı Sonu İtibariyle Jandarma Genel Komutanlığının Personel Durumu (JGK, 2025a).

Teknik konular ve uzmanlık gerektiren faaliyetler için profesyonelleşmeyi amaç olarak edinen jandarmanın personel durumu yukarıdaki tablodan da anlaşılacağı gibi; subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaş, devlet memuru ve işçilerden oluşmaktadır. Yükümlü personeller ise yedek subaylar ve erbaş/erlerden meydana gelmektedir. Profesyonelleşme oranı 2018 yılında %66 seviyesinde iken (JGK, 2020) 2024 yılı sonu itibariyle %92 olarak gerçekleşmiştir (JGK, 2025a). Jandarmanın özellikle yükümlü personel sayısında yaşanan azalış ile birlikte uzman personel istihdamına gitmesi, profesyonelleşmeye önem verildiğini göstermektedir.

JGK; “Başkanlıklar, Jandarma Asayiş Kolordu Komutanlığı, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademi Başkanlığı, Jandarma Komando Özel Asayiş Komutanlığı, İl Jandarma Komutanlıkları, Eğitim Birlik Komutanlıkları, Jandarma Bandosu ve Jandarma At ve Köpek Eğitim Merkezi Komutanlığı” birimleri ve bunların bağlılarından oluşan yapılanması ile görevlerini devam ettirmektedir (JGK, 2025d).

Strateji ve Bütçe Başkanlığı (SBB) verilerine göre jandarmanın 2025 yılı bütçesi 261.262.624.000 ₺ olarak belirlenmiş, bütçenin 193.701.811.000 ₺’si personel, 17.922.126.000 ₺’si ise sosyal güvenlik prim ödemelerine ayrılmıştır. Bu rakam toplam bütçenin %80,98’ine tekabül etmektedir. Genel bütçe içerisinde %15,33 oranına denk gelen 40.060.354.000 ₺ ise mal ve hizmet alımı için ayrılmıştır (SBB, 2025). Bütçenin büyük bir kısmının personel giderlerinden oluştuğu görülmektedir. Bu kapsamda personelin profesyonelleşmesi konusunun daha öncelikli olduğu anlaşılmaktadır.²

2025 yılında 186 yaşına giren jandarma yaklaşık 10 yıldır sivil bir kolluk teşkilatı olarak ülke topraklarının %92’lik bir bölümünde, %92’lik profesyonelleşme oranıyla güvenlik hizmetlerini sürdürmektedir.

² 2017 yılı bütçesinde 9.374.739.000 ₺ olan JGK bütçesi içerisindeki personel ve sosyal güvenlik kurumu giderlerinin (6.066.865.000 ₺ personel gideri ve 886.066.000 ₺ sosyal güvenlik primi gideri) payı %74,15 olarak gerçekleşmiştir. 2.064.257.000 ₺ (%22,02) ise mal ve hizmet alımı için ayrılmıştır (SBB, 2019). 2024 yılındaki %80,98 oranındaki personel ve sosyal güvenlik kurumu giderlerine bakıldığında, geçmiş yıllara nazaran personel giderlerinde artış olduğu, bu anlamda personel artışına/yükümlü personel yerine profesyonelleşmeye mal ve hizmet alımına göre daha fazla öncelik verildiği görülmektedir. Mal ve hizmet alımı 2017 bütçesinde 2.064.257.000 ₺ ile %22,02’lik bir orana sahipken 2024 yılında bu oran %15,33’e gerilemiştir.

Ekonomik Güvenlik Kavramı ve Avrupa Birliği ile Türkiye’de Ekonomik Suçlar

Ekonomik güvenlik, klasik güvenlik anlayışının askeri ve siyasi sınırlarını aşarak Kopenhag Okulu tarafından geliştirilmiş olan çok boyutlu bir güvenlik çerçevesi içinde ele alınır. Buzan’a göre ekonomik güvenlik, devletin ve toplumun hayatta kalması için gerekli ekonomik kapasitenin korunması, temel kaynaklara erişimin sağlanması, üretim kapasitesinin sürdürülebilirliği ve dış ekonomik şoklara karşı direnç geliştirilmesidir. Kopenhag Okulu, ekonomik tehditlerin sadece nesnel göstergelerle değil, politik aktörler ve medya tarafından güvenlik sorunu olarak inşa edildiğinde gerçek bir güvenlik meselesi hâline geldiğini vurgulamaktadır. Bu çerçevede ekonomik güvenlik, devlet stratejilerinin merkezinde yer alan, toplumsal algılar ve politik söylemlerle şekillenen, ulusal güvenlik açısından kritik bir alan olarak görülmektedir. Ekonomik güvenliğin bu çok boyutlu yapısı, güvenlikleştirme sürecinin işleyişiyle daha da belirginleşir. Güvenlikleştirme yaklaşımında ekonomik bir olgu, siyasal aktörlerin söylemsel müdahalesiyle “tehdit” olarak sunulduğunda, olağan politika alanından çıkarak istisnai önlemleri meşrulaştıran bir güvenlik meselesine dönüşür. Süreçte kullanılan söz edimi, ekonomik kırılmalıkların ulusal varlığa yönelik acil tehditler olarak çerçevesizlenmesini sağlar ve böylece ekonomik güvenlik, yalnızca teknik bir konu değil, politik söylem tarafından şekillenen stratejik bir güvenlik kategorisi hâline gelir (Buzan v.d., 1998; İnan ve Kömürçü, 2022).

Ekonomik güvenlik bir devletin ulusal güvenliğinin önemli bir parçasıdır ancak her ülkenin ekonomik güvenliği algılama şekli, o ülkenin gelişmişlik düzeyi, demokratik yapısı, uluslararası sistem içerisindeki yeri, kültürü ve benzer devlet geleneklerine göre değişiklik gösterebilir (Aykın, 2017: 4). Ayrıca bir ülkenin ekonomik çıkarlarının korunması, ekonomik gelişim yeteneğine sahip olması ve ekonomik riskler karşısında güçlü durabilmesi ekonomik güvenlik politikaları açısından büyük önem taşımaktadır (Turgutoğlu, 2017: 120).

Kalaycı (2017: 82) ekonomik güvenliği; şu an ve gelecekte hak edilen yaşam standartlarının sağlanması ve bunun sürdürülmesi şeklinde açıklamaktadır. Bunun için de istikrarın, adil gelir paylaşımının ve diğer kaynaklara sahip olmanın gerekli olduğuna işaret ederek bu bağlamda en önemli enstrümanın para olduğunu vurgulamaktadır. Yong (2007:66) ise ekonomik güvenliği farklı bir perspektiften ele alarak bir tarafın rekabetçilik, diğer tarafın ise ekonomik egemenlik olduğuna dikkat çekmektedir. Bu tanımda yer alan “ekonomik egemenlik” terimi önem arz etmektedir.

Ekonomik güvenlik, bireyler ve ailelerin içinde buldukları topluma ekonomik, kültürel, sosyal ve siyasi olarak katılım sağlayabilecekleri, yeterli düzeyde ekonomik kaynaklara ulaşabildikleri istikrarlı bir hayatı da ifade etmektedir. Bu durumda kavram yalnızca fiziki olarak ayakta kalmayı değil topluma katılacak birey ve ailelere çeşitli kaynakları içine alacak şekilde genişlemiş bir alanı da sunmalıdır (Mesjasz, 2008: 143).

Konunun toplumsal bir içeriğe sahip olması, bu güvenlik çeşidinin ulusal güvenlikle ilişkisine işaret etmektedir. Zira ulusal güvenlik içerisinde ekonomik güvenliğin sağlanamaması halinde bireylerin ve ailelerin bundan olumsuz etkilenmesi durumu söz konusudur. Bu kapsamda bakıldığında ekonomik güvenliğin ulusal düzeyde ele alınışında bazı farklı görüşler bulunmaktadır. Günümüzde ekonomik güvenlikle ilgili yapılan

yorumların olgu sonrası meydana geldiğini vurgulayan Mesjasz bununla ilgili ayırt edilebilir iki analiz düzeyinden bahsetmektedir. Bunlar:

“İlk olarak, ekonominin devlet güvenliğini belirleyen bir unsur olarak değerlendirildiği ve ekonomik değerlendirmelerde devlet güvenliğinin refah üzerindeki etkisinin dikkate alındığı küresel, devlet ve devletlerarası düzeyler vardır. İkinci düzey ise ekonomi kuramının gelişiminde, devlet dışı sosyal birimlerin (kurumlar, bölgeler, şirketler, bireyler) güvenliğinden oluşur.” (Mesjasz, 2008: 130).

Mesjasz, yukarıdaki ifadelerinde ilk önce küresel, devlet ve devletlerarası seviyelerde ekonomik güvenliğin belirleyici bir unsur olduğunu vurgulamakta, ikinci seviyede ise devlet dışı aktörlerin bu konudaki önemine gönderme yapmaktadır. Bu manada ulusal ekonomik güvenliğin küresel sisteme eklemlendiğinin görülmemesi mümkün değildir.

Ulusal ekonomik güvenlik kavramı, bir ülkenin sürdürülebilir evrensel büyümesine, kalkınmasına ve istikrarına gönderme yapmakta, bu bakımdan da makroekonomik göstergelere, kurumsal kapasitelere, dışa açıklık ve öğretim yapısı gibi farklı kavramlara da önem vermektedir. Ulusal ekonomideki yapısal gelişim; ülkenin bilimsel ve teknik potansiyelinin ekonomik yapısına entegrasyonu da doğrudan ilgilidir. Bunların yanı sıra ekonomik yeterlilik, kayıt dışı ekonomide kontrol ve sosyokültürel farklılıklara eğilim ve demografik faktörler de ekonomi güvenliğini dolaylı olarak etkilemektedir (Aydın, 2008: 8). Bu son tanımda kayıt dışı ekonomiye yapılan vurgu, jandarmanın ekonomik güvenlikle ilgili mücadelesinde önemli bir yere işaret etmektedir. Zira ekonomik güvenliği ulusal düzeyde ilgilendiren suçların büyük bir bölümü kayıt dışı ekonomi ile ilişkilidir. Bazıları ise kayıt altındaki ekonomik verilerin tahrip edilmesi, değiştirilmesi gibi hareketleri içermektedir.

Ekonomik güvenlikle yakın ilişkisi olan ekonomik suçlar kavramı 1929 Ekonomik Buhranı sonrasında ortaya çıkmıştır. ABD’li bir kriminolog olan Sutherland tarafından 1940’da yayınlanan “Beyaz Yaka Suçluluğu (White-Collar Criminality)” isimli makale ekonomik suçlar konusundaki araştırmalarda bir dönüm noktası olmuştur. Kavram üzerinde daha sonra yapılan çalışmalarda tam bir uzlaşmanın söz konusu olduğunu söylemek zordur çünkü her yazar kendi bakış açısı ile kavramı yorumlamıştır. Hatta Türk hukuk sistemi içerisinde ekonomik suçlar kavramının; mali ve ticari suçlar terimleri ile aynı anlama gelecek şekilde kullanıldığına da rastlanılmaktadır (İnceoğlu, 2020: 120, 121). Bu çerçevede değerlendirildiğinde, Özbek’e göre (2020: 30, 31) bu suçlar farklı olsa dahi bu farkların belirgin bir şekilde ortaya konması güçtür.

Ekonomik suçlar bir başka açıdan; ülkenin ekonomik menfaatlerini tehlikeye sokan, bunları riske atan ve bundan dolayı da yasaklanmış olan eylem ve davranışlardır (Gülcü, 2023: 1117).

Suç ekonomisi ve suç gelirleri ile mücadele ise Türk Ceza Kanunu’nda (TCK) düzenlenen ekonomik suçlar ile ekonomik suçları düzenleyen diğer kanunlar kapsamında şekillenmiştir (Kaya, 2024: 87).³

³ “Türk hukuk sisteminde Türk Ceza Kanunu dışında; 5411 sayılı Bankacılık Kanunu, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu, 5549 sayılı Suç gelirlerinin Önlenmesi Hakkında Kanun, 5607 sayılı Kaçakçılıkla mücadele Kanunu, 6415 sayılı Terörün Finansmanı Kanunu, 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu, 4632 sayılı Bireysel Emeklilik, Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu, 4054 sayılı

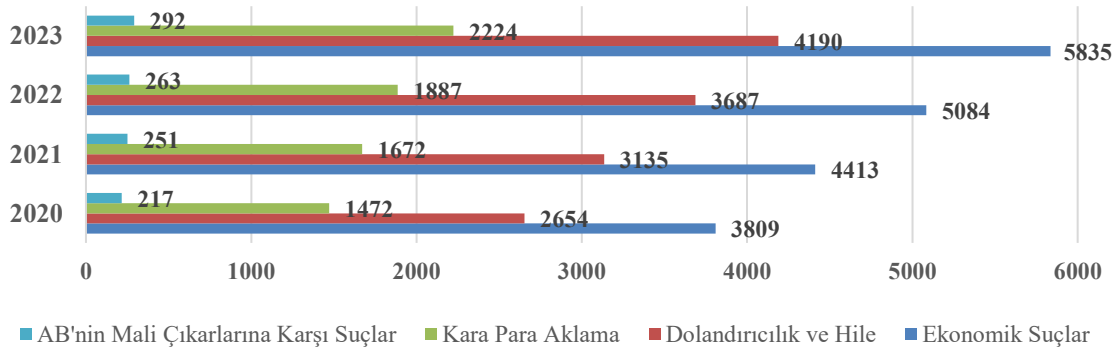
Ekonomik güvenliği ilgilendiren bir başka suç türü olan mali suçlara gelindiğinde, Akkaya ve Yüce’nin (2023: 266); “Mali suç, bankalar, finansal teknoloji şirketleri, kredi verenler ve benzerleri dâhil olmak üzere finansal kuruluşlar ve piyasalarla bağlantılı her türlü suç davranışını kapsayan bir şemsiye terimdir.” şeklinde bir tanım yaptıkları görülmektedir. Mali suçlarda da tıpkı ekonomik suçlar gibi genel kabul görmüş bir tanım bulunmamaktadır. Bundan dolayı, işlenen konular ile ilgili olarak ülkelerin hukuk sistemlerine göre farklı tanımlamalar yapıldığı görülmektedir. Aykın (2017), mali suç kavramıyla yakın anlama gelen suçlara bakıldığında; “ekonomik suç, ticari suç, beyaz yaka suçları, mali sektör suçu, yolsuzluk suçları, kaçakçılık suçları gibi değişik suç kategorileri ile karşılaşılmaktadır. Çoğu kez ekonomik ve mali suç kavramları birbirleri yerine de kullanılmaktadır.” şeklinde bir açıklamada bulunmaktadır. Aykın burada, suçla mücadele eden kolluk teşkilatlarının ilgi alanlarının ilk sıralarında yer alan kaçakçılık suçlarını mali suçlarla yakın bir anlamda telaffuz etmektedir.

Jandarmanın ekonomik güvenliği ilgilendiren ve yukarıda zikredilen suç türleri ile ilgili faaliyetlerini koordine eden birim Asayiş Başkanlığına bağlı olan “Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele (KOM) Daire Başkanlığı”dır. KOM Daire Başkanlığına göre kaçakçılık ve organize suçlar; ticari-sınai hayatı ilgilendiren ve ayrıca “ekonomik güvenliği” tehdit eden suçlardan meydana gelmekte ve potansiyel bir tehdit oluşturmaktadır. KOM Daire Başkanlığı kaçakçılık suçlarını; “Kaçakçılık sözlük anlamıyla; bir devletin yasalarına karşı gelerek yapılan ticaret, bir ülkeye gümrüğü ödenmemiş, yasaklanmış malı gizli olarak sokma veya gizli olarak sezdirmeden kaçırma işi”, mali suçları ise; “şiddet içermeyen, kişilerin ve kamunun önemli manada mali açıdan zarar görmesine neden olan, genellikle karmaşık nitelikte ve örgütlü olarak işlenen, maddi menfaat sağlayan suçlar” şeklinde tanımlamaktadır (JGK, 2025ç).

Son olarak organize suçlar konusunu ise ayrı bir yere sahiptir. Zira suçların organize / örgütlü bir biçimde işlenmesi bu suçların yaptırımlarında artış olacağına işaret etmektedir. Bu bağlamda jandarma organize suçu; “Bir suçun örgütlü olarak işlenmesi, suçu faili için kolaylaştırırken devlet için ise suçla mücadeleyi zorlaştırmaktadır. Kanun koyucu kamu güvenliği ve barışı temin etmek için suç örgütlerinin eylemlerinin cezasını ağırlaştırmış ve örgüt kurmayı da başlı başına bir suç olarak belirlemiştir.” ifadeleri ile açıklamaktadır (JGK, 2025ç). Yukarıda tanımlanan suçlar kapsamında jandarmanın sorumluluk sahasında bireysel veyahut organize olarak işlenen olayları ortaya çıkarması, Türkiye’nin ulusal ekonomik güvenliğine doğrudan ya da dolaylı katkı sağlamaktadır. Bu katkının daha iyi bir seviyeye gelebilmesi ise bahsedilen spesifik suçlarla mücadele etmek için daha profesyonel bir kurumsal yapıya ve daha çok uzman personele ihtiyacı zorunlu kılmaktadır. En önemlisi ise bunlara ilişkin görev ve yetkileri gösteren mevzuat hükümlerinin ilgili suçlar kapsamında kolluğa destek olan, ulusal güvenliğin vazgeçilmez bir unsuru olan ekonomik güvenlik açısından daha açık tanımlamaları gösteren bir şekilde ortaya konması gerekmektedir.

Rekabetin Korunması Hakkında Kanun, 3628 sayılı Mal bildiriminde bulunulması Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu, 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu vb. kanunlarda ekonomik suçlar ve yaptırımlar düzenlenmiştir.” (Kaya, 2014: 87).

Ulusal ekonomik güvenlik ilişkili olarak Bulut (2014) tarafından yapılan bir araştırmada; ekonomi konusunda etkin 12 kamu kurumundan 190 kişinin katılımıyla bir anket çalışması yapılmıştır. Yapılan çalışmada “Türkiye’nin Ekonomik Güvenlik Vizyon ve Stratejisi”ne sahip olup olmadığı yönündeki soruya katılımcıların %38’i katılmadıklarını bildirmişlerdir. Katıldığını söyleyenlerin oranı ise %18’dir. Ayrıca “Ekonomik Güvenlik Konuları Milli Güvenlik Kurulunun Önemli Bir Gündem Maddesidir.” şeklindeki ifadeye katılımcıların %32’si katıldıklarını, %28’i ise katılmadıklarını söylemişlerdir. Aynı çalışmada “Ekonomik Güvenlikle İlgili Kurumsal Yapıya İlişkin Öneriler” konusunu gündeme getirildiğinde %62,40 oranında katılımcı olumlu görüş bildirmiş ve “Ekonomik Güvenlik Kurulu” önerisine sıcak bakmıştır. Sadece 1 kişi (%0,60) böyle bir birime ihtiyaç olmadığını söylemiştir. Çalışmada en dikkat çekici husus, “Mali Suçların Ekonomik Güvenlikle İlişkisi” konusundaki sorunun sorulması olmuştur. Bu soruyu katılımcıların %60’ı katıldıkları, %10’u ise kesinlikle katıldıkları şeklinde cevaplamışlardır. Katılmadığını söyleyenlerin oranı ise %8,6’dır. Bu husus, çalışmamızda işlenen ekonomik/mali suçların özellikle ekonomi alanında kamuda faaliyet gösteren kamu görevlileri tarafından ekonomik güvenlikle ilişkisinin önemli görüldüğüne işaret etmektedir. Bulut’un çalışmasında Türkiye’nin ekonomik güvenliğe dönük vizyonunun olmadığı algısının mevcudiyeti ile buna dönük yapısal bir ihtiyacın bulunduğu ortaya konulmuştur. Bu bağlamda Türkiye’nin ekonomik güvenlik konusunda gelişmiş ülkelere benzer ancak kendi jeo-politik, jeo-ekonomik ve jeo-stratejik konumuyla ilintili düzenlemelere girişmesi kaçınılmazdır. Zira bu suçlarla mücadele tüm dünyada yükselen bir trend olarak göze çarpmakta, Avrupa Birliği (AB) üye devletlerinin aralarındaki adli uyumla ilgilenen Avrupa Birliği Ceza Adaleti İşbirliği Ajansı’nın (Eurojust) da ekonomik suçları gündemine aldığı görülmektedir. Eurojust, üye devletler arasındaki sınır aşan ekonomik suçlarda AB’yi bütünsel olarak ilgilendiren ve ülkeler arasında ilişkisi bulunan suçları takip ve koordine etmektedir (Eurojust, 2025).

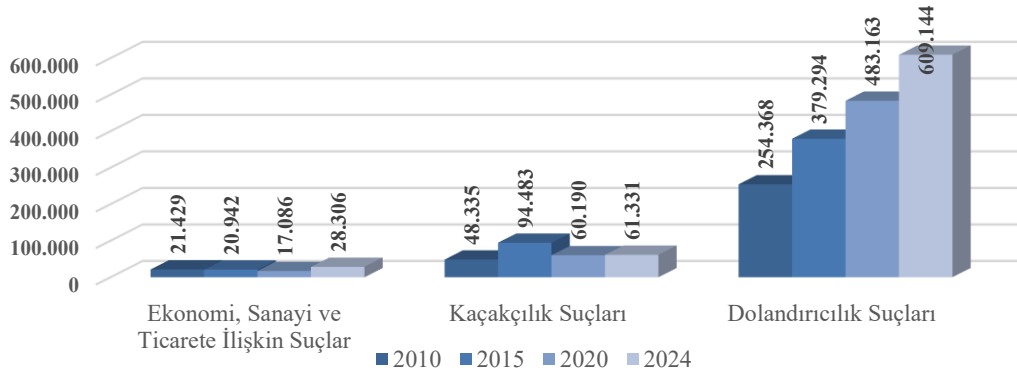
Grafik 1: Avrupa Birliğinde Sınıraşan Ekonomik Güvenlik İlişkili Suçlar (2020-2023) (Eurojust, 2025).

Yukarıdaki grafiğe göre, AB üyesi 27 ülkenin kendi aralarındaki sınıraşan ekonomik suçların yıllara sâri dağılımına bakıldığında, pandeminin ağır etkilerinin görüldüğü 2020 yılından 2023 yılına kadar ekonomik suçlara dönük davalarda %53,2’lik bir oransal artış olduğu göze çarpmaktadır. Ekonomik suçlar bu yıllarda, 3809’dan 5835’e yükselmiştir. Ekonomik güvenlik konusunun dikkatle ele alındığı Eurojust ajansında bu suçların takip ve koordine edilmesinde 2023 yılı itibariyle 119 ortak soruşturma ekibinin bulunduğu, 2020 yılından 2023 yılına kadar 221 koordine toplantısının gerçekleştirildiği dikkat çekmektedir. Dolandırıcılık ve hile içerikli suçlarda 2020’de 2654 olan suç sayıları

2023’e kadar 4190’a ulaşmış ve %57,9’luk bir artış yaşanmıştır. 2020’de 1472 olan kara para aklama suçu 2023’te 2224 olmuş, %51,1’lik bir artış kaydedilmiştir. Son olarak AB’nin mali çıkarlarına karşı işlenen suçlar 2020 yılında 217 iken 2023 yılında takip edilen dava sayısı 292’ye ulaşmış, bu suçlarda ise %34,6 oranında bir yükseliş trendi olduğu görülmüştür. 2023 yılı başı itibariyle dolandırıcılık ve hile suçları için 69 ortak soruşturma birimi oluşturulmuş ve 128 koordine toplantıcı icra edilmiş, kara para aklama suçları için 69 ortak soruşturma birimi ihdas edilmiş ve 136 koordinasyon toplantısı yapılmış, son olarak AB’nin mali çıkarlarına karşı suçlar için 6 ortak soruşturma birimi kurularak 16 koordinasyon toplantısı düzenlenmiştir. Tüm bu suçlar, her bir üye ülkenin kendi ulusal ekonomik güvenliğini ilgilendiren ekonomik güvenlik ilişkili suçlardan bağımsız, tüm AB’yi ilgilendiren ve Eurojust’ın takip ve koordine ettiği ve çeşitli mücadele yöntemleri geliştirdiği vakaları ifade etmektedir (Eurojust, 2025).⁴

Ekonomik güvenliği ilgilendiren suçlar AB açısından artış gösteren bir yöne doğru evrilmiştir. Bu açıdan bakıldığında, yükselen ve tehdit oluşturan bu suçlara karşı aksiyon gösterildiği ve üye devletler arasında ekonomik güvenliğin sağlanmasına yönelik mekanizmaların yürürlüğe konulduğu açıkça görülmektedir.

Türkiye açısından da tehdit oluşturan ekonomik suçlarla mücadele 5237 sayılı TCK’da düzenlenen ekonomik suçlar ve ekonomik suçları düzenleyen diğer kanunlar bağlamında ele alınmaktadır (Kaya, 2024: 87). Aşağıdaki grafikte, seçilmiş ilgili suçlara ilişkin veriler yer almaktadır.

Grafik 2: Türkiye’de Ekonomik Güvenlik İlişkili Suçlar ve Şüpheli Sayıları (2010-2015-2020-2024) (Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü, 2025).

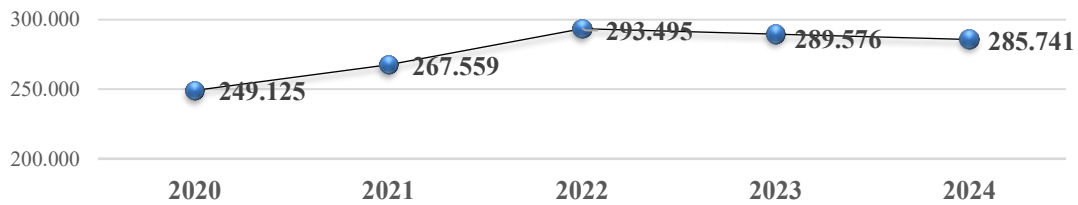
Yukarıdaki grafikte sunulan Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü verileri incelendiğinde, ekonomik güvenlik bağlamında değerlendirilen seçilmiş suç kategorilerinin yıllar içerisinde birbirinden oldukça farklı eğilimler gösterdiği anlaşılmaktadır. Ekonomi, sanayi ve ticarete ilişkin suçlarda 2010 yılında 21.429 olarak kaydedilen şüpheli sayısı, 2015 yılında %2,3 oranındaki sınırlı bir azalışla 20.942’ye düşmüş, 2020 yılına gelindiğinde ise 2015 yılına kıyasla %18,4 oranında daha belirgin bir gerileme yaşanarak 17.086’ya kadar inmiştir. Bu düşüş eğilimi, 2020 sonrasında belirgin biçimde tersine dönmüş ve 2024 yılı itibarıyla şüpheli sayısının 28.306’ya

⁴ Grafikteki veriler Ocak 2023’de Eurojust’ın Vaka Yönetim Sistemi’ndeki devam eden tüm davalara göre düzenlenmiştir. Davaların devam etmesi nedeniyle, bildirilen sayılarda farklılıklar olabileceği ve istatistiklerin gelecekte güncellenebileceği belirtilmiştir (Eurojust, 2025).

ulaşmasıyla birlikte 2020-2024 döneminde %65,6 oranında kayda değer ve dikkat çekici bir artış ortaya çıkmıştır. Bu yükseliş, özellikle pandemi sonrası dönemde ekonomik suç dinamiklerinin yeniden şekillendiğine işaret etmektedir. 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu kapsamındaki suçlarda ise daha dalgalı fakat genel itibarıyla istikrarlı bir görünüm söz konusudur. Bu kapsamda 2010 yılında 48.335 olan şüpheli sayısı, 2015 yılına gelindiğinde %95,5 gibi oldukça yüksek bir oranla artarak 94.483'e çıkmış ancak 2015-2020 döneminde bu eğilim tersine dönmüş ve şüpheli sayısı %36,3 oranında azalmak suretiyle 60.190'a gerilemiştir. 2020-2024 döneminde ise yalnızca %1,9 oranında sınırlı bir artış yaşanmış ve sayı 61.331 olarak kaydedilmiştir. Ekonomik güvenliği tehdit eden suç kategorileri içinde en istikrarlı ve sürekli artış eğilimi ise dolandırıcılık suçlarında gözlenmektedir. 2010 yılında 254.368 olan şüpheli sayısı, 2015 yılına gelindiğinde %49,1'lik ciddi bir artışla 379.294'e yükselmiş; bu artış eğilimi 2015-2020 döneminde de devam etmiş ve sayı %27,4 oranındaki artışla 483.163'e ulaşmıştır. 2020-2024 döneminde ise dolandırıcılık suçlarına karışan şüpheli sayısı %26,1 oranında artarak 609.144'e yükselmiş, böylece diğer tüm suç kategorilerine kıyasla en yüksek ve en istikrarlı artışın bu alanda yaşandığı görülmüştür. Genel olarak değerlendirildiğinde, 2020 sonrası dönemde özellikle ekonomi, sanayi ve ticaret suçlarında belirgin bir kırılma ve hızlı bir yükseliş yaşandığı, kaçakçılık suçlarının daha stabil bir dalgalanma yapısına sahip olduğu, dolandırıcılık suçlarının ise tüm dönemler boyunca kesintisiz şekilde artarak ekonomik güvenlik açısından en kritik tehdit kategorisi hâline geldiği anlaşılmaktadır. Bu farklılaşmış eğilimler, ekonomik güvenlik politikalarının suç tiplerine göre farklı stratejik yaklaşımlar gerektirdiğini açık biçimde ortaya koymaktadır.

Jandarmanın Müdahale Ettiği Suçlar ve Ekonomik Güvenliğin Yeri

Bu bölümde öncelikle jandarmanın 2020 ve 2024 yılları arasında müdahale ettiği asayiş suçları ele alınacaktır. Akabinde ekonomik güvenliği ilgilendiren suçlar değerlendirilecek ve bu sayıların Türkiye genelindeki oranlarına da ayrıca yer verilecektir.

Grafik 3: Jandarma Sorumluluk Sahasında Meydana Gelen Asayiş Suçları (2020-2024) (JGK, 2021; 2022; 2023; 2024; 2025).⁵

Asayiş suçlarını gösteren yukarıda grafiğe bakıldığında Covid-19 pandemi sürecinin etkisi ile 2020 yılı içerisindeki asayiş suçlarının diğer yıllara göre düşük seviyede gerçekleştiği görülmektedir. Pandemi süreci sonrası ise olay sayılarında hem artış yaşanmış hem de yıllar arasında oluşan fark kapanmıştır. Buradaki artış pandemi sonrasında sürecin normalleşmeye başladığına işaret etmektedir.

2020-2022 yılları verileri kademeli olarak normale dönüşü göstermektedir. Aşağıdaki tablolarda ise 2020-2024 yılları arasında kaydedilen asayiş suçları içerisinde ekonomik

⁵ Kabahatler ve Takibi Gereken Olaylar Asayiş Suçları içerisinde yer almamaktadır. Bunlar, genel Asayiş Olayları içerisinde ele alınmaktadır. Çalışmaya Terör Suçları da dahil edilmemiştir.

güvenlikle ilişkili olarak müdahale edilen seçilmiş olaylar ve seçilmiş olay sayıları görülmektedir. Bu olaylar kendi içinde birçok suç çeşidini barındırmaktadır.

Asayiş Suçları	Kaçakçılık Olayları	Mali Suç Olayları	Organize Suç Olayları
249.125	8.348	2.139	245
Toplam 10.732			

Tablo 3: Ekonomik Güvenlik İlişkili Suçların Asayiş Suçları İçerisindeki Payı (2020) (JGK, 2021; 2025e).⁶

Yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi 2020 yılı içerisinde 249.125 asayiş suçuna müdahale edilmiştir. Bu suçlar içerisinde 8.348 kaçakçılık olayı %3,35, 2.139 mali suç olayı %0,86, son olarak organize suçlar 245 suç sayısı ile %0,10’luk bir paya sahiptir. Bu olayların toplam sayısı 10.732 olup toplam oran ise %4,31’e tekabül etmektedir. 2020 yılı ayrıca Covid-19 pandemisinin etkilerinin en çok görüldüğü yıldır. Bu yıl içerisinde çok sayıda kapanma-kısıtlama yaşanmıştır. Aynı kapsamda 2021 yılındaki suç sayıları ise aşağıdaki tabloda görülmektedir.

Asayiş Suçları	Kaçakçılık Olayları	Mali Suç Olayları	Organize Suç Olayları
267.559	7.464	2.395	276
Toplam 10.135			

Tablo 4: Ekonomik Güvenlik İlişkili Suçların Asayiş Suçları İçerisindeki Payı (2021) (JGK, 2022; 2025e)⁷

2021 yılı içerisinde jandarma sorumluluk bölgesinde 267.559 asayiş suçu meydana gelmiştir. Aynı yıl içinde 7.464 kaçakçılık, 2.395 mali suç olayı ve son olarak da 276 organize suç olayı kaydedilmiştir. Bu olayların asayiş suçları içerisindeki oranı sırasıyla %2,79, %0,89 ve %0,10 şeklinde gerçekleşmiştir. Toplam 10.135 olay ise asayiş suçlarının %3,79’ünü oluşturmaktadır. 2021 yılında da pandeminin etkileri (kapanma-kısıtlama) devam etmiş ancak 2020 yılındaki kadar yoğun olmamıştır.

Asayiş Suçları	Kaçakçılık Olayları	Mali Suç Olayları	Organize Suç Olayları
293.495	13.980	4.140	245
Toplam 18.365			

Tablo 5: Ekonomik Güvenlik İlişkili Suçların Asayiş Suçları İçerisindeki Payı (2022) (JGK, 2023; 2025e)

2022 yılına gelindiğinde suç sayılarında gözle görülür bir artış kaydedilmiştir. Bunda, pandemi sürecinin 2020 ve 2021 yıllarındaki yoğun etkilerinin azalmasının katkısı bulunmaktadır. 2022 yılı asayiş suçları yukarıdaki tabloda gösterilmiştir. Tabloya bakıldığında, pandeminin etkilerinin azalması ile birlikte bir önceki yıla göre asayiş suçlarında %9,7’lik bir artış yaşandığı dikkat çekmektedir. 2021 yılında 267.559 olan asayiş suç sayıları 2022 yılında 293.495 olarak gerçekleşmiştir. 2022 yılında 13.980 kaçakçılık, 4.140 mali suç olayı ve 245 organize suç olayı kaydedilmiştir. Bu olayların asayiş suçları içerisindeki oranları sırasıyla %5,22, %1,55 ve %0,09 olmuştur. Asayiş suçları içerisinde toplam kaçakçılık, mali suç ve organize suç oranı ise %6,26 olarak gerçekleşmiştir. Bir önceki yıl asayiş suçları içerisinde 10.135 şeklinde gerçekleşen ve %3,79’luk bir orana tekabül eden ekonomik güvenlik ilişkili suçlar, 2022 yılında 18.365 olmuş, önceki yıla göre %65,15’lik bir artış yaşanmıştır. Kaçakçılık olayları bir önceki

⁶ Kaçakçılık ile Mali Suç Olayları için Temmuz 2020 ayında veri kısıtı bulunmaktadır.

⁷ Kaçakçılık ile Mali Suç Olayları için Temmuz ve Eylül 2021 aylarında veri kısıtı bulunmaktadır.

yıl 7.464 iken 2022 yılında 13.980, mali suç olayları bir önceki yıl 2.395 iken 2022 yılında 4.140 olay gerçekleşmiş ancak organize suçlarda azalma olduğu görülmüştür. 2021 yılında 276 olan organize suç olayları 2022 yılında 245 olarak (%11,23'lük azalış) kaydedilmiştir.

Asayiş Suçları	Kaçakçılık Olayları	Mali Suç Olayları	Organize Suç Olayları
289.576	12.817	2.964	241
Toplam 16.022			

Tablo 6: Ekonomik Güvenlik İlişkili Suçların Asayiş Suçları İçerisindeki Payı (2023) (JGK, 2024; 2025e)

Yukarıdaki tabloya göre 2023 yılında 289.576 asayiş suçunun meydana geldiği görülmektedir. Bir önceki yıl 293.495 olan asayiş suçlarında %1,34'lük bir düşüş kaydedilmiştir. 2023 yılında 12.817 kaçakçılık olayının asayiş suçları içerisindeki oranı %4,43, 2.964 mali suç olayının oranı %1,02 ve son olarak organize suç oranı 241 olay ile %0,083'tür. Ekonomik güvenliği ilgilendiren olayların toplamı olan 16.022 suç sayısı ise asayiş suçları içerisinde %5,54'a tekabül etmektedir. Yani 2023 yılı içerisinde jandarma tarafından müdahale edilen her 100 asayiş olayından ortalama 5 ila 6'sı ekonomik güvenliği ilgilendiren olaylar kapsamında gerçekleşmiş ve müdahaleye konu olmuştur diyebiliriz.

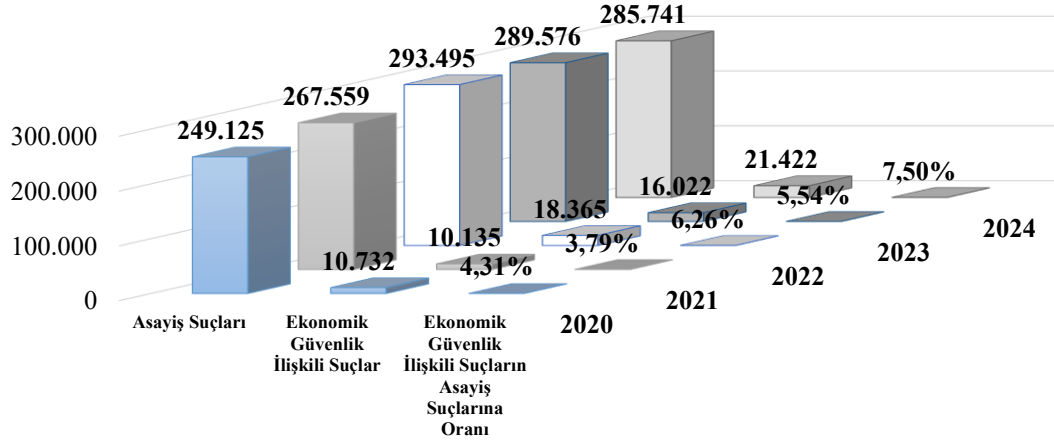
Asayiş Suçları	Kaçakçılık Olayları	Mali Suç Olayları	Organize Suç Olayları
285.741	16.765	4.363	294
Toplam 21.422			

Tablo 7: Ekonomik Güvenlik İlişkili Suçların Asayiş Suçları İçerisindeki Payı (2024) (JGK, 2025; 2025e)

2023 yılında 289.576 olan asayiş suç sayısı 2024 yılında %1,32'lik düşüşle 285.741 olarak gerçekleşmiştir. Asayiş suçlarında azalış kaydedilmesine rağmen kaçakçılık, mali suçlar ve organize suç olaylarında artış görülmektedir. Bir önceki yıl bu üç suçun toplamı 16.022 iken 2024 yılında 21.422 olmuş ve bu suçlara müdahalede %33,71 oranında bir artış olduğu kaydedilmiştir. Bir önceki yıl 12.817 olan kaçakçılık suçları 2023 yılında 16.765 olmuş ve %30,8 oranında artmış, 2.964 olan mali suç olayları 4.363'a çıkarak %47,2 artmış, organize suç olayları ise 2023 yılında 241 iken 2024 yılında 294 olay gerçekleşmiş ve %22 artış olduğu görülmüştür. Meydana gelen toplam 285.741 asayiş olayı içerisinde 16.765 olan kaçakçılık suçu %5,87, 4.363 olan mali suç olayları %1,53, son olarak 294 olan organize suç olayları %0,10 oranında gerçekleşmiştir. Bu üç suç çeşidi, yani ekonomik güvenlik ilişkili kaçakçılık, mali suçlar ve organize suçlar 21.422 ile asayiş suçları içerisinde oransal olarak %7,5 şeklinde gerçekleşmiştir. 2024 yılında, önceki yıllara göre ekonomik güvenlik ilintili suçlara müdahalede bir artış olduğu gözlemlenmiştir.

Ekonomik güvenlik temelli suçlarda artış yaşanması, yalnızca kamu düzeni açısından değil, makroekonomik istikrar, gelir güvenliği ve kurumsal yapının sağlığı açısından da stratejik tehdit oluşturabilmektedir. Dolayısıyla bu durum, güvenlik kurumlarının geleneksel asayiş odaklı yaklaşımın ötesine geçerek ekonomik suçlara yönelik daha uzmanlaşmış, veri temelli ve önleyici politikalar geliştirmesinin zorunlu olduğunu ortaya koymaktadır. Bu çerçevede, ekonomik güvenliği hedef alan suçlardaki artışlar, ulusal güvenliğin ekonomik boyutuna yönelik farkındalığın ve kurumsal kapasite güçlendirme ihtiyacının daha da belirginleştiğini göstermekte ve bu gelişmeler ekonomik suçlarla

mücadelede kurumlar arası koordinasyonun ve bütüncül güvenlik stratejilerinin güçlendirilmesinin kaçınılmaz bir gereklilik haline geldiğini de ortaya koymaktadır.

Grafik 4: Asayiş Suçları İçinde Ekonomik Güvenlik İlişkili Suçların Dağılımı (2020-2024) (JGK, 2021; 2022; 2023; 2024; 2025; 2025e).

2020 yılından başlamak üzere 2024 yılına kadar jandarmanın sorumluluk bölgesinde meydana gelen asayiş suçları içerisinde incelenen kaçakçılık olayları, mali suç olayları ve organize suç olayları, jandarmanın ülke topraklarının %92’lik bir kesiminde müdahale ettiği suçlar içerisinde içerikleri bakımından önemli bir bölümü oluşturmaktadır. Bu üç suç türü, ulusal ekonomik güvenliğe doğrudan ya da dolaylı olarak etki eden çeşitli alt başlıkları da kapsamaktadır. Konu bağlamında işlenen olaylar beş yıllık karşılaştırmalı bir şekilde yukarıdaki grafik üzerinden oransal olarak gösterilmiştir.

2020-2024 yıllarında jandarmanın sorumluluğunda toplam 1.385.496 asayiş suçuna müdahale edilmiştir. Bu suçlar içerisinde ise 76.676 ekonomik güvenlik ilişkili kaçakçılık, mali suç ve organize suç olayı kaydedilmiştir. 2020-2024 yılları arasında toplam asayiş suçlarının yıllık ortalama artış oranı %3,49 iken, asayiş suçları içindeki ekonomik güvenlik ilişkili suçlar ise yıllık ortalama %18,86 oranında artış göstermiştir. Asayiş suçları içinde ekonomik güvenlikle ilişkili suçlardaki artış dikkat çekmektedir. Kaçakçılık bu dönemde yıllık ortalama %19,04, mali suçlar %19,50, organize suçlar ise %4,66 oranında artış göstermiştir. Ekonomik güvenlikle ilişkili suçların toplam asayiş suçları içindeki paylarının 2020-2024 yıllarında ortalama artış oranı ise %14,85 olmuştur. Jandarmanın asayiş suçları içerisinde ulusal ekonomik güvenlik kapsamında katkısının son beş yıllık ortalaması %5,54 olarak tespit edilmiştir. En son 2024 yılında ise bu oran %7,5 olmuştur.

Jandarmanın suç ve suçlularla mücadelesi başta Anayasa olmak üzere ilgili kanunlar çerçevesinde gerçekleşmektedir. Çalışma kapsamında incelenen suç türleri mevzuatta yer alan ve ekonomiyle ilişkilendirilen yaptırımlar kapsamında kolluk müdahalesine konu olmaktadır. Kaçakçılık suçları, mali suçlar ve organize suçların kendi içerisinde birçok farklı olay çeşidi bulunmakta olup kolluk görevlilerinin bu suçlar bağlamında farkındalığının olması ülkenin ulusal ekonomik güvenliğine katkı sağlayacak önemli bir hususu ihtiva etmektedir.

Sonuç

Ulusal ekonomik güvenliğe yönelik farkındalıklar ve buna yönelik düzenlemeler Soğuk Savaş sonrası 21'inci yüzyılda oluşan yeni güvenlik algılamaları kapsamında küresel etkinliği bulunan ülkeler ve uluslararası örgütler tarafından daha fazla ele alınmaya başlanmış ve etki alanını günden güne genişletmiştir. Amerika Birleşik Devletleri'nde (ABD) “ekonomik güvenlik ulusal güveniktir” söylemi her ne kadar farklı ideolojiye sahip olsalar da hem Cumhuriyetçi hem de Demokrat partililerin zihin dünyasını şekillendirmekte olup bu ilke 2017 Ulusal Güvenlik Stratejisi'nde ortaya çıkmıştır. 2021 Geçici Ulusal Güvenlik Stratejik Rehberi'nde ise bu konu Çin ile rekabet ve Amerikan orta sınıfının genişletilmesi çerçevesinde yeniden ele alınmıştır. Ekonomik güvenlik konusu ABD tarafından tarihsel olarak bireylerin/vatandaşların bir sorunu olarak değerlendirilmiş ancak son dönemlerde bu yaklaşım uluslararası bir nitelik kazanmaya başlamıştır. Ekonomik güvenliğin kapsamı da bireyden devlete doğru genişlemiştir. Ekonomik güvenliği dikkate alan ve ulusüstü bir yapı olan AB'de ekonomik güvenlik konusu ekonomik-finansal ve jeo-politik gerilimlere ortak cevap verilmesi amacıyla gündeme alınarak, 2023 haziran ayı içerisinde “Ekonomik Güvenlik Stratejisi” kabul edilmiştir. AB'nin “Ekonomik Güvenlik Stratejisi” öncelikleri rekabetçi yapının desteklenmesi (promoting), AB ülkelerinin ekonomik güvenlik risk ve tehditlerinden korunması (protecting) ve son olarak ekonomik güvenlik konularında aynı kaygıları paylaşan ülkelerle iş birliğinin artırılması (partnering) (3P) şeklinde özetlenmiştir. Japon hükümeti ise ekonomik ve politik sahada Japon ulusal çıkarlarının maksimize edilebilmesi amacıyla 2022 yılı içerisinde “Ekonomik Güvenliği Destekleme Kanunu”nu yasalaştırmıştır (Delice ve Kaya, 2025). 2022 yılı ağustos ayı içerisinde ise Japon hükümeti “Ekonomik Güvenlik Bakanlığı”nı kurmuş ve ilk “Ekonomik Güvenlik Bakanı”nı atanmıştır (TEPAV, 2022). ABD, AB ve Japonya'nın ekonomik güvenlik konusundaki yaklaşımları ve konuya gösterdikleri önem dikkat çekmektedir.

Türkiye'nin ulusal düzeyde ekonomik güvenliği öncelikle Cumhurbaşkanlığına bağlı Milli Güvenlik Kurulu'nda (MGK) ele alınmaktadır. Bu kapsamda Milli Güvenlik, “Devletin anayasal düzeninin, millî varlığının, bütünlüğünün, milletlerarası alanda siyasi, sosyal, kültürel ve ekonomik dâhil bütün menfaatlerinin ve ahdi hukukunun her türlü dış ve iç tehditlere karşı korunması ve kollanmasını ifade eder.” (T.C. Cumhurbaşkanlığı Resmî Gazete, 15.07.2018) şeklinde tanımlanmaktadır. Türkiye, 2018 yılında Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile tanışmış (T.C. Cumhurbaşkanlığı Resmî Gazete, 10.07.2018) “Ekonomik güvenlik ve ekonomik savunmaya ilişkin ilke ve esasların tespitine, güncelleştirilmesine yönelik politika önerileri oluşturmak” amacıyla Ekonomi Politikaları Kurulunun (EPK) görevli olduğu, Mali Suçları Araştırma Kurulu (MASAK) Başkanlığının ise “Suç gelirlerinin aklanmasının, terörizmin finansmanının ve ekonomik güvenliğe yönelik risklerin ortaya çıkarılması ve önlenmesi kapsamında gelişmeleri izlemek, önlemler geliştirmek, analiz, araştırma ve inceleme yapmak” görevinin bulunduğu yeni sistem içerisinde belirlenmiştir (T.C. Cumhurbaşkanlığı Resmî Gazete, 10.07.2018). Ayrıca 2021 yılı içerisinde Ekonomi Koordinasyon Kurulu (EKK) oluşturulmuş ve Kurul; “Ekonomi politikalarının eşgüdüm içerisinde daha bütüncül bir yaklaşımla oluşturulmasını ve daha etkin uygulanmasını sağlamak, ekonomik istikrarla ilgili gelişmeleri izlemek ve değerlendirmek üzere Ekonomi Koordinasyon Kurulu kurulmuştur.” (T.C. Cumhurbaşkanlığı Resmî Gazete, 30.06.2021) şeklinde

tanımlanmıştır. EKK’nın görevleri arasında ekonomik güvenlik/ekonomi güvenliği konusunda herhangi bir ifade bulunmamakta ancak ekonomi politikalarının belirlenmesinde genel koordinasyon sağlanması görevine yönelik olarak atıf yapılmaktadır (T.C. Cumhurbaşkanlığı Resmî Gazete, 30.06.2021). Türkiye’nin ulusal ekonomik güvenliği MGK, EPK, EKK ve MASAK⁸ gibi kurullar tarafından takip ve koordine edilmektedir. Ancak sahada bizzat olaylara müdahale eden ve adli makamlara suçluları sevk eden kurumlar genel kolluk teşkilatlarıdır. Bunlar ise hem yetkili kurulların politikaları, tespit, teşhis ve yönlendirmeleri ile harekete geçmekte hem de kendi tespitleri ve Cumhuriyet Başsavcılıklarının doğrudan talimatları ile bu suçlara müdahale etmektedirler.

Bu çalışmada, ulusal ekonomik güvenliğin sağlanmasında ulusal güvenliğin önemli bir parçası olan iç güvenliğin etkisi jandarma özelinde vurgulanmıştır. Bu kapsamda, Türkiye’nin üç büyük kolluk teşkilatından birisi olan jandarma kurumsal olarak seçilmiş, ülke topraklarının %92’sine tekabül eden büyük bir coğrafyada jandarmanın asayiş suçları içerisinde yer alan ekonomik güvenlik ilişkili suçlar bağlamında yaptığı katkılar ayrıca ortaya konmuştur.

Türkiye’nin ulusal ekonomik güvenliğini yurt içinde tehdit eden suçlularla mücadele edilmesinde faaliyet gösteren JGK, EGM ve SGK, aynı zamanda genel olarak iç güvenliğin sağlanması konusunda kendi sorumluluk bölgelerinde yetkili ve görevlidir. Bu üç genel kolluk kuvveti içerisinde önemli bir yere sahip olan jandarmanın ulusal ekonomik güvenliğe katkıları çalışmamızda ortaya konmuş, 2020-2024 yıllarında jandarmanın müdahale ettiği asayiş suçları içerisinde Türkiye’nin ulusal ekonomik güvenliğine katkısının ortalama %5,54 olduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda jandarma personelinin ekonomik güvenliğe yönelik suçlar konusunda farkındalıklarının artırılması, bu suçların tanınması ve öneminin anlaşılması profesyonel bir kolluk gücü olan jandarma açısından ulusal ekonomik güvenliğe daha fazla katkı sunulması bakımından önemli görülmektedir. Bunun için de bu suçların kimler tarafından ve ne şekilde işlendikleri, hangi dönemlerde suçların yoğunlaştığı ve hangi yöntemlerin kullanıldığının analiz edilmesi ulusal ekonomik güvenliğe katkının artırılmasını sağlayacaktır.

Türkiye’nin “Ekonomik Güvenlik Kanunu” düzenlemesi ile “Ulusal Ekonomik Güvenlik” kapsamında daha işlevsel bir yapıyı inşa etmesi, birçok farklı kanun içerisinde ayrı ayrı ifade edilen suçlar ve yaptırımlar konusundaki karmaşıklığı gidermesi, adli mercilerin/hakim ve savcılarının uzmanlaşması ve buna yönelik bütüncül bir kurumsal yapıya işlerlik kazandırması ayrıca bu kanun çerçevesinde kolluk teşkilatlarının tamamının eğitim ve öğretim programlarını oluşturması ve personelin gelişimine odaklanması 21’inci yüzyılda önem kazanan bu güvenlik çeşidine daha fazla katkı sağlanması açısından elzemdir.

2022 yılında, pandemi sürecinin hemen sonrasında Japon hükümeti tarafından ihdas edilen “Ekonomik Güvenlik Bakanlığı” yapısına benzer üst düzey bir mekanizmanın Türkiye açısından da önemli ve yol gösterici olduğu, buna yönelik olarak “Ekonomik

⁸ Bu kurulların içerisinde yalnızca MASAK sahada etkin olarak görev yapmakta, savcılık ve kolluk makamlarına raporlar sunmaktadır. MASAK, para hareketlerinin incelenmesi konusundaki uzmanlığı ile bilinmektedir.

Güvenlik Kanunu'nun yasalaştırılması ile bölgesel tehditler açısından avantajlı bir konuma gelineceği değerlendirilmektedir.

Bu yapısal düzenlemeler özellikle iç güvenlik bağlamında ulusal güvenliğin sağlanmasında rolü olan iç güvenlik hizmetlerinin ve bunları icra eden kolluk personellerinin ekonomi güvenliği alanındaki farkındalığını ve etkinliğini artıracak, ayrıca bölgesel tehditler konusundaki faaliyetler kapsamında diğer görevli kurumların da (Dışişleri Bakanlığı, MSB, Genelkurmay Başkanlığı) etkinliği pozitif yönde gelişecektir. Bu meyanda iç ve dış güvenlik enstrümanlarının birlikte hareket etmeleri ve istihbarat birimlerinin de sürece dahil olmaları güvenlik sektöründe verimi daha da artıracaktır.

Kaynaklar

Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü (2025). Adalet İstatistikleri Yayın Arşivi, <https://adlisicil.adalet.gov.tr/Home/SayfaDetay/adalet-istatistikleri-yayin-arsivi>

Akkaya, H. ve Yüce, M. (2023). Mali Suçlarla Mücadelede Mali İstihbaratın Rolünün Değerlendirilmesi. *Bilgi Sosyal Bilimler Dergisi*, 25(2), 263-285.

Alpar, G. (2016). Güvenliğin Sağlanmasında Bir Kolluk Kuvveti Olan Jandarmanın Geçmişten Günümüze Rolü Ve Dünyadaki Konumu. *Güvenlik Bilimleri Dergisi*, 2(1), 79-106.

Aslan, M. (2024). *Cumhuriyet Dönemi Jandarma Teşkilatı ve İcra Ettiği Görevler*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Elazığ: Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Aydın, C. (2008). *Ekonomik Güvenlik: Türkiye Örneği*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Şanlıurfa: Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Aykin, H. (2017). Mali Suç ve Mali Suçla Mücadele, *Vergi Dosyası*, <https://vergidosyasi.com/wp-content/uploads/2017/01/mali-suc3a7-ve-mali-suc3a7la-mc3bcadele-hasan-aykin.pdf>

Bulut, S. (2014). *Mali Suçlar Bağlamında Türkiye'nin Ekonomik Güvenliği Ve Ekonomi Bürokratlarının Algıları*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara: Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü.

Buzan, B., Wæver, O., and Wilde, J. (1998). *Security: A New Framework for Analysis*. Boulder, CO: Lynne Rienner Publishers.

Delice, G., ve Kaya, H. İ. (2025). Ekonomik Güvenlik Politikalarında Yeni Trendler: ABD, Avrupa Birliği ve Japonya. *Uluslararası Ekonomi İşletme Ve Politika Dergisi*, 9(1), 103-125.

Eurojust. (2025). Economic Crime. https://www.eurojust.europa.eu/annual-report-2023/economic-crime#_ftn1

Çetinkaya, S. G. (2020). Umum Jandarma Kumandanlığı'nın Tarihi Gelişimi ve Değişimi (1919-1939). *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(3), 974-990.

Gülcü, B. B. (2023). Ekonomik Suç Kavramı, Benzer Kavramlarla İlişkisi ve Ekonomik Suçluluk. *Uluslararası Akademik Birikim Dergisi*, 6(5), 1116-1129.

İnan, Ş., ve Kömürcüler, O. (2022). *Bölgesel Ekonomik Tehdit ve Fırsatların Ulusal Ekonomik Güvenlik Paradigması Kapsamında Değerlendirilmesi*. İçinde: S. Sönmez & Ö. Işık (Ed.), *Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimlerde Güncel Tartışmalar* 3 (ss. 243–271). Duvar Yayınları.

İnceoğlu, A. A. (2020). Ekonomik Suçlar. *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 19(1), 119-163.

JGK (2020). Jandarma Genel Komutanlığı 2019 Yılı Faaliyet Raporu, <https://www.jandarma.gov.tr/kurumlar/jandarma.gov.tr/Duyurular/guncel/JGNKLIGI-2019-YILI-FAALİYET-RAPORU.pdf>

JGK (2021). Jandarma Genel Komutanlığı 2020 Yılı Faaliyet Raporu, <https://www.jandarma.gov.tr/kurumlar/jandarma.gov.tr/Duyurular/subat-2021/JANDARMA-GENEL-KOMUTANLIGI-2020-YILI-FAALİYET-RAPORU.pdf>

JGK (2022). Jandarma Genel Komutanlığı 2021 Yılı Faaliyet Raporu, <https://docs.google.com/viewerng/viewer?url=https://jandarmaforum.com/dosyalar/konu-icerik-resimleri/JANDARMA-GENEL-KOMUTANLIGI-2021-YILI-FAALİYET-RAPORU.pdf>

JGK (2023). Jandarma Genel Komutanlığı 2022 Yılı Faaliyet Raporu, http://www.sp.gov.tr/upload/xSPRapor/files/k5jIu+jandarma_22_fp.pdf

JGK (2024). Jandarma Genel Komutanlığı 2023 Yılı Faaliyet Raporu, <https://www.jandarma.gov.tr/kurumlar/jandarma.gov.tr/Mali-Tablolar/faaliyet-raporlari/JANDARMA-GENEL-KOMUTANLIGI-2023-YILI-FAALİYET-RAPORU.pdf>

JGK (2025). Jandarma Genel Komutanlığı 2024 Yılı Faaliyet Raporu, <https://www.jandarma.gov.tr/kurumlar/jandarma.gov.tr/Jandarma/JANDARMA-GENEL-KOMUTANLIGI-2024-YILI-FAALİYET-RAPORU.pdf>

JGK (2025a). 2025 Yılı Performans Programı, <https://www.jandarma.gov.tr/kurumlar/jandarma.gov.tr/Mali-Tablolar/performans-raporlari/2025-yili/2025-Performans-Programi.pdf>

JGK (2025b). Tarihçe, <https://www.jandarma.gov.tr/tarihce>

JGK (2025c). Hakkımızda, <https://www.jandarma.gov.tr/hakkimizda>

JGK (2025ç). Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı, <https://www.jandarma.gov.tr/asayis/kacakcilik-ve-organize-suclarla-mucadele-daire-baskanligi>

JGK (2025d). Birimler, <https://www.jandarma.gov.tr/>

JGK (2025e). İstatistikler, <https://jandarma.gov.tr/veriler>

Kalaycı, İ. (2017). İktisadi Güvenlik/leştirme: MENA ve Türkiye. *Avrasya Etüdlere*, 52(2), 79-109.

Karakurt, B., ve Bal, C. (2013). Genel Kolluk Özel Güvenlik İlişkisi. *Elektronik Mesleki Gelişim Ve Araştırmalar Dergisi*, 1(1), 84-101.

Kaya, M. (2024). *Suç Ekonomisiyle Mücadelede Mali İstihbarat Yapılanma Modeli Önerisi*, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Ankara: Hacı Bayram Veli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.

Mesjasz, K. (2008). Ekonomik Güvenlik. *Uluslararası İlişkiler*, 5(18), 125-150.

Özbek, V. Ö. (2020). *Ekonomi Ceza Hukuku: Birinci Kitap-Genel Hükümler*, Ankara: Legal Yayınları.

Özcan, A. (2013). Osmanlı Devleti'nde Jandarma Teşkilatı Kurulmasının Gündeme İlk Defa Gelişi (1839). *Tarih Araştırmaları Dergisi*, 32(53), 173-194.

Özübek, A., ve Öztop, S. (2021). Jandarma Teşkilatı'nın 15 Temmuz 2016 Darbe Girişimi Sonrası Dönüşümü. *Medeniyet Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 19-30.

SBB (2019). 2017 yılı merkezi yönetim bütçe kanunu icmali (1) sayılı cetvel, <https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2019/02/2-a-2017-Y%C4%B1%C4%B1-Genel-B%C3%BCt%C3%A7eli-%C4%B0dareler-Ekonomik-Kod-%C4%B0cmali-ile-2018-2019-....pdf>

SBB (2025). 2025 yılı merkezi yönetim bütçe kanunu icmali (1) sayılı cetvel, <https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2025/01/2a-2025-Yili-Genel-Butceli-Idareler-Ekonomik-Kod-Icmali-ile-2026-2027-Gider-Tahminleri.pdf>

Sami, Ş. (2010). *Kâmûs-ı Türkî*, İstanbul: Çağrı Yayınları.

TEPAV (2022). Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı, <https://tepav.org.tr/tr/blog/s/7109>

T.C. Cumhurbaşkanlığı Mevzuat Bilgi Sistemi. (2016). 2803 Sayılı Jandarma Teşkilat Görev ve Yetkileri Kanunu (1983). <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.2803.pdf>

T.C. Cumhurbaşkanlığı Resmî Gazete. (2016). 668 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2016/07/20160727M2..htm>

T.C. Cumhurbaşkanlığı Resmî Gazete. (10.07.2018). Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=1&MevzuatTur=19&MevzuatTertip=5>

T.C. Cumhurbaşkanlığı Resmî Gazete (15.07.2018). Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin Teşkilat ve Görevleri Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=6&MevzuatTur=19&MevzuatTertip=5>

T.C. Cumhurbaşkanlığı Resmî Gazete (30.06.2021). Ekonomi Koordinasyon Kurulu Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, <https://ms.hmb.gov.tr/uploads/2021/10/EKK-30.06.2021.pdf>

Türk Dil Kurumu (2025). Türk Dil Kurumu Sözlükleri, <https://sozluk.gov.tr/>

Turgutoğlu, K., (2017). Güvenlik Perspektifinden Ekonomiye Bakış: Ekonomik Güvenliğin Ulus Devlete Etkilerinin Analizi. *B.U.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 36(1), 111-156.

Yong, J., (2007). Economic Security: Redressing Imbalance. *China Security*, 3(2), 66-85.

Structured Abstract

Economic security constitutes a central component of national security, as the stability, integrity, and resilience of a country's economy directly influence political independence, social welfare, and sustainable development. In contemporary societies, economic threats have become increasingly complex, encompassing smuggling, financial fraud, organized criminal networks, and other illicit activities that undermine state revenues, distort markets, and weaken public trust in institutions. These challenges demonstrate that economic security is not merely a matter of law enforcement, but a strategic necessity for maintaining long-term stability and national sovereignty. In Türkiye, the Gendarmerie General Command plays a pivotal role in protecting economic security, combining its extensive operational capacity, territorial presence, and institutional experience. Established in 1839, the Gendarmerie now consists of over 200,000 professional personnel operating continuously across urban, rural, border, and critical infrastructure regions, providing both public order and economic protection functions. Its broad coverage and strategic positioning enable effective responses to emerging threats that could destabilize economic structures and public confidence.

Economic security is a multidimensional concept, incorporating financial stability, the protection of legal markets, the continuity of critical supply chains, and resilience against criminal or geopolitical risks. Crimes such as smuggling, financial fraud, and organized criminal activity pose direct and indirect risks to economic stability, reducing state revenues, undermining investor confidence, and distorting market integrity. These risks highlight the close relationship between economic security and overall national security objectives. Protecting economic security therefore requires proactive strategies, early warning mechanisms, and intelligence-driven interventions that address both visible and hidden threats to economic structures.

The role of the Gendarmerie General Command is enhanced by the necessity of close cooperation with other law enforcement agencies, regulatory authorities, and governmental institutions. Effective economic security demands an integrated approach in which the Gendarmerie works alongside the police, customs authorities, financial intelligence units, and specialized regulatory agencies. This inter-agency collaboration ensures that information, resources, and operational capabilities are efficiently shared, allowing for timely, coordinated, and comprehensive responses to complex economic crimes. Fragmented or uncoordinated approaches are likely to fail in preventing financial losses, dismantling criminal networks, or protecting market stability. Therefore, institutional synergy and coordinated action are essential elements in establishing a resilient national economic security framework.

The increasing complexity of economic threats further emphasizes the need for strong legal frameworks and institutionalized governance. A dedicated economic security law can define clear roles and responsibilities, reduce institutional overlap, and establish protocols for collaboration among agencies. Legal codification facilitates the creation of specialized units, analytical capacities, and training programs aimed at detecting, preventing, and mitigating sophisticated economic crimes. A structured legal framework also enhances accountability, ensures consistent enforcement, and provides a mandate for proactive measures against emerging economic threats. By institutionalizing economic

security, Türkiye can strengthen public trust, safeguard critical financial systems, and maintain confidence in both domestic and international markets.

International experiences demonstrate the value of legal and institutional frameworks in economic security. Countries with robust economic security laws, strong inter-agency coordination mechanisms, and advanced analytical capabilities are better able to prevent illicit financial flows, disrupt organized crime networks, and maintain market integrity. Early detection systems, data-driven risk assessments, and integrated operational responses significantly improve national resilience against economic threats. These international examples offer valuable guidance for Türkiye in designing policies that not only combat economic crimes but also enhance overall national security.

The increasing prevalence and sophistication of economic security-related crimes highlight the importance of proactive and intelligence-led strategies. Criminal networks continuously exploit technological developments, global trade opportunities, and regulatory gaps, rendering traditional reactive law enforcement methods insufficient. To address these challenges, the Gendarmerie and its partner institutions must employ modern surveillance technologies, forensic financial analysis, and specialized investigative units. Strengthening coordination, sharing intelligence, and conducting joint operations improve the effectiveness of interventions while reducing vulnerabilities in critical economic sectors. Economic security, therefore, is not a single institutional responsibility but a collective endeavor requiring sustained inter-agency collaboration, strategic planning, and institutional commitment.

In conclusion, economic security is a strategic priority that affects national resilience, social stability, and sustainable development. The Gendarmerie General Command is a central actor in Türkiye’s economic security system, due to its operational capacity, institutional experience, and nationwide presence. Protecting economic interests requires a combination of legal frameworks, institutionalized governance, inter-agency cooperation, and specialized operational capacity. Strengthening laws, enhancing coordination among law enforcement and regulatory institutions, and investing in analytical, technological, and training resources are essential to mitigate economic threats and preserve market integrity. As economic crimes become more sophisticated and interconnected, the development of a comprehensive, forward-looking economic security strategy is crucial to safeguarding national interests, ensuring long-term stability, and maintaining Türkiye’s sovereignty in an increasingly complex global environment.